

Anna Cierniak-Emerych*

Agata Pietroń-Pyszczek**

Studia podyplomowe jako przejaw współpracy nauki i biznesu. Studium przypadku

Wstęp

Wśród priorytetów strategii Europa 2020 wskazuje się zwłaszcza na zagadnienie rozwoju gospodarki opartej na wiedzy i innowacjach. Określoną rolę w tym zakresie nadaje się zagadnieniu współpracy nauki i biznesu, uznając ją za jeden z kluczowych stymulatorów innowacyjności gospodarek narodowych. Wskazuje się przy tym, iż w erze postępującej globalizacji i przemian technologicznych zachodzących na arenie międzynarodowej wiele państw europejskich tworzy i implementuje narzędzia wspierające współpracę sektora nauki i biznesu [Czyżewska, 2016, s. 55; Bettin, 2012].

Tymczasem z raportu przygotowanego na zlecenie Komisji Europejskiej wynika, iż w zakresie rozwoju owej współpracy Polska w ostatnich kilku latach plasowała się na jednym z dalszych miejsc w Europie. Pod względem komercjalizacji wyników badań Polska znalazła się na ostatnim miejscu, z wartością 4 (w 7-stopniowej skali) [Davey i inni, 2013]. Nasz kraj znacząco odbiega także od większości państw UE poziomem wskaźników innowacyjności gospodarki. W tych okolicznościach rozwój współpracy nauka – biznes staje się istotny zarówno dla funkcjonujących w Polsce przedsiębiorstw, jak i ośrodków naukowo-badawczych, w tym uczelni wyższych.

W literaturze wskazuje się, iż możemy mieć do czynienia z różnego typu interakcjami nauka – biznes (bezpośrednimi, pośrednimi, formalnymi, nieformalnymi), przynoszącymi obopólne korzyści [Czyżewska, 2016, s. 56].

Jednym z przejawów owej współpracy wartym bliższego przyjrzenia się jest tworzenie i funkcjonowanie studiów podyplomowych. Warto podkreślić, że ta problematyka jak dotychczas nie jest dostatecznie eksponowana i doceniana. Takie spojrzenie na studia podyplomowe nie ma bowiem

* Prof. UE dr hab. inż., Katedra Pracy i Kapitału, Wydział Inżynieryjno-Ekonomiczny, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, ul. Komandorska 118/120, 53-345 Wrocław, aemerych@wp.pl

** Dr, Katedra Pracy i Kapitału, Wydział Inżynieryjno-Ekonomiczny, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, ul. Komandorska 118/120, 53-345 Wrocław, agata.pietron-pyszczek@ue.wroc.pl

swego odzwierciedlenia w literaturze i w badaniach. Zazwyczaj – jeśli w ogóle opisuje się studia podyplomowe – to rozpatrując je jako jedną z form kształcenia ustawicznego. Nie zwraca się uwagi na kształtujące się w wyniku ich uruchamiania relacje biznes – nauka.

Koncentrując się na przejawach współpracy nauki z biznesem, znajdującej wyraz w powoływaniu i funkcjonowaniu studiów podyplomowych, celem opracowania uczyniono ukazanie korzyści oraz barier związanych z omawianą formą współpracy. W części empirycznej artykułu zwrócono uwagę na działania podejmowane w związku z tworzeniem i funkcjonowaniem studiów podyplomowych na Uniwersytecie Ekonomicznym (UE) we Wrocławiu. W sposób szczególny skoncentrowano się przy tym na wyzwaniach omawianej współpracy ujawniających się w związku z prowadzeniem studiów podyplomowych z zakresu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy.

W części teoretycznej opracowania w procesie badawczym posłużono się studiami literatury przedmiotu. Jednocześnie z uwagi na jakościowy charakter prezentowanego problemu badawczego dotyczącego relacji nauka – biznes kształtującej się w wyniku uruchamiania studiów podyplomowych, do jego rozwiązania w części empirycznej artykułu wybrano metodę opartą o studium przypadku (*case study*)¹.

1. Metodyczne aspekty badań

Rozpatrując wskazane wyżej kwestie, jak już zaznaczono, w opracowaniu:

- dokonano przeglądu literatury przedmiotu,
- zastosowano metodę studium przypadku.

W przeprowadzonych badaniach empirycznych w większym stopniu skupiono się na dogłębnym zrozumieniu analizowanego zagadnienia niż na analizie zmiennych, co stało się przesłanką wyboru metody studium przypadku. Pozwala ona bowiem na odkrycie tego, co wyniki badania ilościowego mogą jedynie sugerować [Yin, 2009, za: Wójcik, 2013, s. 17–22]. R.K. Yin wskazuje na zasadność w jego opinii użycia metody studium przypadku w celu znalezienia odpowiedzi na pytanie, dlaczego dane zjawisko występuje [Yin, 2009, s. 8]. Autor ten podziela przy tym pogląd, iż analiza studium przypadku ma sens m.in. wtedy, gdy zjawisko jest badane w warunkach naturalnych, badania są na poziomie eksploracji obszaru wiedzy, nie dokonuje się manipulacji obiektem. Warto tutaj również dodać, iż w literaturze wskazuje się, że wybór przypadku powinien spełnić zamierzone cele badania, czyli przypadek powinien być wyjątkowy lub typowy [Wójcik, 2013, s. 21].

¹ Szerzej opis metod badawczych przedstawiono w części 1 artykułu.

W ramach tak przeprowadzonych badań informacje zebrano poprzez użycie wywiadów swobodnych przeprowadzonych w latach 2013–2017 z uczestnikami studiów podyplomowych „Bezpieczeństwo i higiena pracy” funkcjonujących na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu oraz z przedstawicielami kadry kierowniczej przedsiębiorstw, z których rekrutowali się słuchacze tych studiów podyplomowych. Dotyczyło to tych przedsiębiorstw i słuchaczy studiów, którzy wyrazili zgodę na udział w badaniu. Chodziło tutaj o przedsiębiorstwa, które skierowały swoich pracowników na wskazane studia. Ponadto przeprowadzono wywiady swobodne z przedstawicielami biznesu oraz pracownikami naukowymi stanowiącymi kadrę dydaktyczną wskazanych studiów podyplomowych. Dodatkowo informacje zbierano poprzez analizę dokumentacji wewnętrznej przedmiotowych studiów oraz w procesie obserwacji uczestniczącej². W tym miejscu warto również zaznaczyć, iż studia podyplomowe „Bezpieczeństwo i higiena pracy” cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem słuchaczy. Aktualnie trwa nabór na ich IX edycję, a corocznie uczestniczy w nich ponad 70 słuchaczy.

2. Przejawy nawiązywania współpracy nauki z biznesem

Współczesne organizacje, działając w warunkach wciąż wzrastającej konkurencji, coraz częściej zmuszone są do budowania tzw. osi zarządzania opartej na triadzie wartości: informacja – wiedza – kreatywność [Morawski, 2003, s. 11 i nast.; Grudzewski, Hejduk, 2002, s. 13]. Szczególną rolę w konstruowaniu owej triady mogą i powinny odgrywać relacje zachodzące pomiędzy podmiotami funkcjonującymi w rzeczywistości gospodarczej. Chodzi tutaj nie tylko o relacje zachodzące między przedsiębiorstwami, ale także o relacje z podmiotami tzw. otoczenia okołobiznesowego, w tym zwłaszcza o współpracę z różnego rodzaju instytucjami naukowymi [Arvanitis, Woerter, 2015].

Pozyskiwanie wiedzy niezbędnej do prowadzenia biznesu, w tym wiedzy wspomagającej rozwiązywanie problemów ujawniających się w sferze zarządzania, coraz częściej określane jest mianem podstawy współczesnej przedsiębiorczości, a przy tym wzrostu innowacyjności. W kontekście wzrostu innowacyjności przedsiębiorstw konieczne jest jednak podejmowanie działań sprzyjających podnoszeniu jakości kształcenia m.in. na uczelniach wyższych [Sadowski, Andrzejczyk, 2018]. Tylko wówczas możliwe będzie zapewnienie przedsiębiorstwom odpowiedniego potencjału ludzkiego, charakteryzującego się wymaganym poziomem innowacyjności.

² Autorki artykułu prowadzą zajęcia dydaktyczne na wskazanych studiach, a jedna ze współauterek pełni funkcję kierownika tych studiów.

Transfer wiedzy w relacjach nauka – biznes ma więc charakter dwukierunkowy. Przedsiębiorstwa, stając się partnerami uniwersytetów, mają dostęp do najnowszych osiągnięć naukowych. Przedstawiciele świata nauki poprzez współpracę z biznesem osiągają także określone korzyści. Zyskują nie tylko możliwości podnoszenia jakości kształcenia, ale też realne obiekty badań, cenny materiał empiryczny, czy też „miejsce” komercjalizacji wyników badań naukowych itp.

Niezbędne jest więc oferowanie różnorodnych, opartych na współpracy nauki i biznesu, sposobów i form transferu wiedzy, pobudzania kreatywności i innowacyjności zarówno wśród przedstawicieli biznesu, jak i nauki.

Współpraca między przedsiębiorstwami a światem nauki, w tym m.in. instytucjami naukowymi, szkołami wyższymi, centrami badawczymi, samodzielnymi laboratoriami, może odbywać się w sposób zróżnicowany. Warto tutaj wskazać np. na [Bromski, 2013, s. 15–16; Hayder, Lubynsky, 2017; Korniejenko, 2010, s. 150–151]:

- zamówienia na realizację prac badawczo-rozwojowych (badania zlecone),
- współpracę w ramach wspólnych inicjatyw badawczych,
- tworzenie firm typu spin-off i spin-out,
- obrót patentami, licencjami, know-how,
- praktyki studenckie, w wyniku których – we współpracy z naukowcami – rozwiązywane są problemy ujawnione w przedsiębiorstwach,
- praktyki i staże zawodowe pracowników naukowych w przedsiębiorstwach,
- rozwój systemów i struktur sieciowych, np. klastrów, w skład których wchodzi jednostki badawczo-rozwojowe i przedsiębiorstwa,
- szkolenia przeprowadzane przez pracowników naukowo-dydaktycznych na rzecz przedstawicieli biznesu,
- studia podyplomowe kierowane przez uczelnie do przedstawicieli praktyki gospodarczej.

Decyzje o wyborze przez przedstawicieli przedsiębiorstw któregoś ze wskazanych wyżej sposobów współpracy ze światem nauki, jak i decyzje ośrodków naukowych dotyczące wyboru formy współpracy z biznesem wymagają, jak się wydaje, w pierwszej kolejności rozpoznania rodzajów problemów, w których rozwiązaniu pomocna powinna okazać się owa współpraca.

Zwłaszcza te przedsiębiorstwa, których przewaga konkurencyjna ma być budowana w oparciu o kapitał intelektualny, powinny przykładać szczególną uwagę do stałego poszerzania wiedzy i doskonalenia umiejętności swoich pracowników. Nie negując walorów innych form współpracy

nauka – biznes, warto bliżej przyjrzeć się ostatniej spośród wymienionych, tj. studiom podyplomowym.

Ogólnym celem tej formy edukacji jest rozszerzenie bądź uaktualnienie wiedzy i umiejętności na poziomie wyższym. W myśl ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym studia podyplomowe są formą kształcenia inną niż studia wyższe i studia doktoranckie, przeznaczoną dla osób legitymujących się wyższym wykształceniem [ustawa, 2005, art. 2].

Współpraca nauki i biznesu za pośrednictwem studiów podyplomowych może przyjmować kilka postaci; przejawia się ona najczęściej tym, że:

- uczelnie organizują studia podyplomowe tzw. dedykowane, tj. stanowiące odpowiedź na potrzeby konkretnego przedsiębiorstwa i/lub grupy przedsiębiorstw, a jednocześnie także tzw. studia otwarte, stanowiące ofertę zarówno dla osób czynnych zawodowo, jak i osób niebędących aktywnymi zawodowo,
- uczelnie korzystają z fachowej wiedzy, doświadczenia przedstawicieli przedsiębiorstw, włączając ich do grona dydaktyków prowadzących zajęcia,
- przedstawiciele praktyki stanowią grupę swego rodzaju ekspertów wyrażających opinie na temat kierunku, programu studiów, efektów kształcenia, które powinni zrealizować słuchacze studiów podyplomowych.

W ostatnich 15 latach obserwuje się w Polsce wzrastające zainteresowanie tą postacią kształcenia ustawicznego. Studia podyplomowe realizowane są zazwyczaj w cyklu rocznym, można więc stwierdzić, że jest to segment rynku edukacji porównywalny ze studiami niestacjonarnymi [Kujawska, Szuwarzyński, 2009]. Dokonując przeglądu literatury, stwierdzono, iż brakuje opracowań rozpatrujących tę formę kształcenia w kategoriach współpracy nauka – biznes. Dlatego też podjęto próbę zilustrowania omawianego problemu z wykorzystaniem własnych badań empirycznych.

3. Studia podyplomowe z zakresu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy na UE we Wrocławiu jako przykład współpracy nauka – biznes

W przeprowadzonych badaniach empirycznych, jak wskazano wyżej, odniesiono się do korzyści oraz ograniczeń dotyczących współpracy nauka – biznes ujawniających się w związku z funkcjonowaniem na UE we Wrocławiu studiów podyplomowych. Uwagę skoncentrowano na studiach podyplomowych „Bezpieczeństwo i higiena pracy”.

Zmiany w ustawodawstwie polskim dotyczące poziomu kwalifikacji pracowników służby bhp, warunkujące obejmowanie określonych stanowisk w ramach tej służby, przyczyniły się – jak dowodzi obserwacja

praktyki – do znacznego wzrostu zainteresowania uzyskiwaniem kwalifikacji w ramach studiów podyplomowych w zakresie zarządzania bhp. Chodzi tutaj w szczególności o pozyskiwanie kwalifikacji wymaganych do pełnienia funkcji starszego inspektora ds. bhp, a w dalszej perspektywie specjalisty ds. bhp i starszego specjalisty ds. bhp.

Mając na uwadze cel niniejszego opracowania, warto wskazać, iż w trakcie wywiadów pogłębionych zarówno słuchacze, jak i przedstawiciele kierownictwa przedsiębiorstw, z których rekrutowali się słuchacze, podkreślali znaczącą rolę, jaką owe studia mogą odegrać w rzetelnym przygotowaniu pracowników służby bhp pod względem ich szeroko rozumianych kompetencji. Jednocześnie podkreślano, iż tego rodzaju studia stanowią nie tylko źródło wiedzy, ale też platformę doskonalenia umiejętności praktycznych pracowników służby bhp.

Nawiązując bezpośrednio do celu artykułu, stwierdzono, że w opinii wszystkich objętych badaniami respondentów studia te są:

- bardzo dobrą przestrzenią wymiany informacji dotyczących badań naukowych prowadzonych nad nowymi rozwiązaniami, które można zastosować w przedsiębiorstwach na rzecz doskonalenia warunków pracy,
- miejscem podejmowania prób rozwiązywania problemów z zakresu bhp ujawniających się w praktyce gospodarczej.

Dodatkowo, jak wynika z przeprowadzanych wywiadów, absolwenci tych studiów są poszukiwanymi kandydatami do pracy w służbach bhp.

Z punktu widzenia pracowników naukowych, co naturalne, studia podyplomowe dają możliwość wymiany informacji ze słuchaczami, będącymi często aktywnymi zawodowo pracownikami służby bhp, jak i praktykami zatrudnianymi w roli wykładowców. Może to inspirować do poszukiwania nowych obszarów badań dotyczących warunków pracy i jej bezpieczeństwa.

Warto podkreślić, iż w kilku przypadkach, co stwierdzono w wyniku przeprowadzonych wywiadów, jak też analizy udostępnionej dokumentacji, relacje nawiązane w trakcie studiów podyplomowych przyczyniły się do podpisania przez przedstawicieli przedsiębiorstw listów intencyjnych z Uniwersytetem Ekonomicznym we Wrocławiu. Zaowocowało to m.in.:

- podjęciem konkretnych badań naukowych,
- poszerzeniem oferty praktyk dla studentów,
- pozyskaniem doświadczonych praktyków w charakterze wykładowców.

Przeprowadzone badania, w tym zwłaszcza wywiady swobodne, ujawniły również pewne ograniczenia dotyczące spożytkowania studiów podyplomowych jako aktywnej formy współpracy nauka – biznes. Chodzi

tutaj zwłaszcza o aspekty natury mentalnej. W dalszym ciągu nie wszyscy pracodawcy, ale i słuchacze studiów podyplomowych, dostrzegają szerokie możliwości współpracy, jaką można nawiązać w omawiany sposób. Studia podyplomowe postrzegają bowiem wciąż jako kolejny etap kształcenia, po którym otrzymuje się głównie wiedzę teoretyczną. Niwelowanie takich postaw wymaga zmian o charakterze kulturowym, kreowania nowego spojrzenia na szkolnictwo wyższe, a w szczególności popularyzowania w jeszcze większym zakresie wartości, jaką jest pogłębianie współpracy nauka – biznes w różnych postaciach na rzecz budowania nowoczesnej gospodarki za sprawą podnoszenia innowacyjności przedsiębiorstw oraz ośrodków naukowych.

Zakończenie

Zapotrzebowanie na nowe kwalifikacje, jak i potrzeba minimalizowania wykluczeń spowodowanych niedostosowaniem kompetencji społeczeństwa do potrzeb rynku pracy sprzyjają nadawaniu określonej rangi współpracy nauki i biznesu właśnie w formie studiów podyplomowych. Jako aktywni uczestnicy rynku pracy przedstawiciele przedsiębiorstw stanowią nieocenione źródło wiedzy na temat oczekiwań pracodawców względem pracowników. To z kolei ma wpływ na kształtowanie programów nauczania i tworzenie ofert studiów podyplomowych przystających do potrzeb rynkowych. Owe oferty stają się więc bardziej atrakcyjne z punktu widzenia oczekiwań obecnych lub przyszłych pracodawców. Jednocześnie przedstawiciele biznesu uznawani są coraz częściej za ekspertów, którzy, aktywnie uczestnicząc w procesie dydaktycznym, mogą wspierać swoją wiedzą praktyczną wykładowców akademickich. Z perspektywy przedsiębiorstwa absolwenci studiów podyplomowych powinni więc stanowić grupę pracowników odznaczających się konkretnymi kompetencjami, jakich oczekują od nich pracodawcy. Jednocześnie wykładowcy-naukowcy mogą i powinni stanowić kadrę aktywnie uczestniczącą w rozpoznawaniu i realizacji projektów badawczych ukierunkowanych na potrzeby nauki i praktyki gospodarczej. W Polsce takie myślenie wpisuje się w założenia ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Nie liczy się już bowiem jedynie sam proces nauczania – istotne są jego efekty w postaci wdrażania wyników badań naukowych oraz lepszego przygotowywania studentów do przyszłej pracy [Róžański, 2013, s. 23].

Należy mieć jednak świadomość, że urzeczywistnienie potencjalnych korzyści ma jednak pewne ograniczenia, np. te natury formalnej. Zgodnie z krajowym prawodawstwem studia podyplomowe powinny pozostawać w obszarze zainteresowań kierunku studiów danego wydziału, czyli nie każda uczelnia i nie każdy wydział może np. otworzyć studia

podyplomowe o profilu inżynierskim, prawniczym, pedagogicznym itp. W kategoriach ograniczeń należy rozpatrywać także i to, że:

- nie zawsze praktycy doceniają tę formę współpracy, uznając, że jest to kolejny etap studiów akademickich, niemających wiele wspólnego z rzeczywistością gospodarczą, a raczej stanowiących podstawę uzyskania kolejnego formalnego dokumentu do CV;
- studia podyplomowe są płatne i trwają zazwyczaj dwa semestry, nie wszyscy pracodawcy chcą na tak długo oddelegowywać pracowników na studia i ponosić związane z tym koszty;
- nie każdy praktyk jest dobrym dydaktykiem, co może ograniczać jakość i skuteczność przekazu posiadanej wiedzy,
- nie każdy naukowiec ma umiejętności niezbędne do współpracy z biznesem, zwłaszcza umiejętności związane z szybkim reagowaniem na zmieniające się wyzwania rynkowe i związaną z tym koniecznością modyfikacji prowadzonych prac badawczych,
- nie każdy praktyk rozumie istotę i uwarunkowania prowadzenia badań naukowych sprzyjających w dłuższej perspektywie wdrażaniu skutecznych rozwiązań w świecie biznesu.

Wskazane ograniczenia, jak się wydaje, mogą i powinny stanowić pretekst do podejmowania dalszych, pogłębionych badań w omawianym obszarze współpracy nauki z biznesem.

Literatura

- Arvanitis S., Woerter M. (2015), *Exploration or exploitation of knowledge from universities: does it make a difference?*, „Economics of Innovation and New Technology”, Vol. 24, No. 6.
- Bettin L.L. (2012), *Włochy: współpraca nauki i biznesu*, <http://www.sciencenetwork.eu/wlochywspolpraca-nauki-i-biznesu,20,64.html>, dostęp: 31.07.2018.
- Bromski K. (red.) (2013), *Współpraca nauki i biznesu. Doświadczenia i dobre praktyki wybranych projektów w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka na lata 2007–2013*, PARP, Warszawa.
- Czyżewska D. (2016), *Cele i narzędzia współpracy nauka-biznes w dokumentach strategicznych UE i Polski*, „Studia Ekonomiczne. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach”, nr 271.
- Davey T., Galan-Muros V., Meerman A., Kusio T. (2013), *The State of University-business Cooperation in Poland*, Science-to-Business Marketing research Centre - apprimo-UIIN, https://www.researchgate.net/publication/259591123_State_of_University-Business_Cooperation_UBC_in_Poland, dostęp: 10.02.2018.
- Grudzewski W., Hejduk I. (2002), *Kreowanie systemów zarządzania wiedzą podstawą do osiągnięcia przewagi konkurencyjnej współczesnych przedsiębiorstw*, w: W. Grudzewski, I. Hejduk (red.), *Przedsiębiorstwo przyszłości – wizja strategiczna*, Difin, Warszawa.

- Hayder Ch. S., Lubynsky R. (2017), *Who is the academic entrepreneur? The role of graduate students in the development of university spinoffs*, „The Journal of Technology Transfer”, Vol. 42, No. 6.
- Korniejenko K. (2010), *Możliwości dofinansowania transferu technologii i wiedzy naukowo-technicznej z jednostek naukowo-badawczych do sektora MSP w Polsce*, w: M. Kuczmarzka, I. Pietryka (red.), *Problemy Gospodarki Światowej*, PTE, Toruń.
- Kujawska J., Szuwarzyński A. (2009), *Studia podyplomowe w świetle zaleceń Europejskich Ram Kwalifikacji*, „E-mentor”, nr 5 (32), <http://www.e-mentor.edu.pl/artukul/index/numer/32/id/698>, dostęp: 28.03.2018.
- Morawski M. (2003), *Zarządzanie pracownikami wiedzy – dylematy i perspektywy*, w: L. Zbiegień-Maciąg, W. Pawlik (red.), *Organizacje przyszłości. Szanse i zagrożenia w kontekście integracji europejskiej*, Poldex, Kraków.
- Różański J. (red.) (2013), *Współpraca nauki i biznesu jako czynnik wzmacniający innowacyjność regionu łódzkiego*, Wyd. Biblioteka, Łódź.
- Sadowski A., Andrzejczyk A. (2018), *Współpraca Instytucji Otoczenia Biznesu i uczelni wyższych w obszarze edukacji przedsiębiorczej*, „Przegląd Organizacji”, nr 4.
- Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2183 z późn. zm.
- Wójcik P. (2013), *Znaczenie studium przypadku jako metody badawczej w naukach o zarządzaniu*, „E-mentor”, nr 1(48).
- Yin R.K. (2009), *Case study research: design and methods (4th Ed.)*, Sage, Thousand Oask.

Streszczenie

Współpraca między sferą nauki i biznesu jest postrzegana w kategoriach jednego z zasadniczych czynników rozwoju gospodarki. Mając to na uwadze, w artykule przedstawiono argumenty przemawiające za jej podejmowaniem, koncentrując się w szczególności na współpracy znajdującej wyraz w powoływaniu i funkcjonowaniu studiów podyplomowych. Omówiono potencjalne korzyści dla obu współpracujących stron. Starano się przy tym zasygnalizować wyzwania, jakie stoją przed naukowcami oraz przedstawicielami świata biznesu rozważającymi podjęcie wskazanej formy współpracy. W części empirycznej artykułu zwrócono uwagę w szczególności na działania podejmowane w związku z tworzeniem i funkcjonowaniem studiów podyplomowych z zakresu bhp na UE we Wrocławiu.

Słowa kluczowe

transfer wiedzy, uczelnie, przedsiębiorczość, innowacyjność

Postgraduate studies as a manifestation of science-business cooperation. Case study (Summary)

Cooperation between the sphere of science and business is perceived in terms of one of the fundamental factors of economic development. With this in mind, the article presents arguments for its adoption, focusing in particular on cooperation that is reflected in the creation and functioning of post-graduate studies.

Potential benefits for both cooperating parties were discussed. At the same time, efforts were made to signal the challenges faced by scientists and representatives of the business world considering taking up the indicated form of cooperation. In the empirical part of the article, attention is paid in particular to the activities undertaken in connection with the creation and functioning of postgraduate studies in the field of occupational health and safety in the EU in Wrocław.

Keywords

knowledge transfer, universities, entrepreneurship, innovation